# A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

**(2005. december 8.)**

**a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 91/676/EGK tanácsi irányelv alapján egy Hollandia által kért eltérés engedélyezéséről**

*(az értesítés a C(2005) 4778. számú dokumentummal történt)*

**(Csak a holland nyelvű szöveg hiteles)**

(2005/880/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelvre [1] és különösen annak III. melléklete (2) bekezdésének b) albekezdésére,

mivel:

(1) Amennyiben egy tagállam évente és hektáronként a 91/676/EGK irányelv és a III. melléklet (2) bekezdésének bevezető mondataiban és a) albekezdésében meghatározott mennyiségtől eltérő mennyiségű trágyát kíván felhasználni, e mennyiséget az ugyanezen irányelv 1. cikkében meghatározott célkitűzések megvalósításának sérelme nélkül kell meghatározni, valamint objektív kritériumok alapján kell indokolni, úgymint – jelen esetben – a hosszú növekedési idény és a nagy nitrogénfelvételű növényi kultúrák.

(2) Hollandia 2005. április 8-án a 91/676/EGK irányelv III. melléklete (2) bekezdésének b) albekezdése alapján eltérési kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz.

(3) A Hollandia által kért eltérés a legalább 70 % legelőt magukban foglaló gazdaságokban évi és hektáronkénti 250 kg, szerves trágyából eredő nitrogén alkalmazásának engedélyezésére vonatkozik. Az eltérési kérelem tárgyát képező hollandiai gazdaságok száma hozzávetőlegesen 25 ezer, összterületük pedig mintegy 900 000 hektár.

(4) A 91/676/EGK irányelvet végrehajtó holland jogszabályokat elfogadták, és azok a kért eltérésre egyaránt vonatkoznak.

(5) A 91/676/EGK irányelvet végrehajtó holland jogszabályok magukban foglalják mind a nitrogénre, mind a foszfátra vonatkozó alkalmazási szabványokat. A foszfáttal kapcsolatos alkalmazási szabványok célja a foszfáttrágyázás egyensúlyának 2015-re történő elérése.

(6) Hollandia több politikai eszközt is igénybe vett a trágyából és ásványi trágyából származó tápanyagtöbblet kérdésének rendezésére, és az 1992–2002-es időszakban a marhák számát 17 %-kal, a sertésekét 14 %-kal, a juh- és kecskefélékét pedig 21 %-kal csökkentette. A trágya nitrogén- és foszortartalmát 29, illetve 34 %-kal csökkentette 1985 és 2002 között. A nitrogén- és foszortöbbletet 25, illetve 37 %-kal csökkentette 1992 és 2002 között.

(7) A vízminőségi adatok kimutatták a talajvizek nitrátkoncentrációjának, illetve a felszíni vizek tápanyag-koncentrációjának (beleértve a foszfort) csökkenő tendenciáját.

(8) A holland értesítéshez csatolt technikai és tudományos dokumentumok azt mutatják, hogy optimális irányítás esetén az évi és hektáronkénti 250 kg, marhatrágyából származó nitrogénmennyiség a legalább 70 %-ban legelőkből álló gazdaságokban összeegyeztethető a bármely talajtípus vizében található 11,3 mg/L nitrogénszint (50 mg/L $NO_3$-nak megfelelő) célkitűzésével a hozzávetőleges foszfortöbblet-mentesség betartása mellett.

(9) A bemutatott technikai és tudományos dokumentumok kimutatják, hogy a javasolt, évenkénti és hektáronkénti 250 kg, marhatrágyából eredő nitrogén a legalább 70 %-ban legelőből álló gazdaságokban a hosszú növekedési igény és a nagy nitrogénfelvételű növényi kultúrák objektív kritériumának alapján indokolt.

(10) A Bizottság ennélfogva úgy tekinti, hogy a Hollandia által kért trágyamennyiség nem sérti a 91/676/EGK irányelv célkitűzéseit, amennyiben megfelel a szigorú feltételeknek.

[1] HL L 375., 1991.12.31., 1. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

(11) E feltételek közé tartozik a gazdaságonkénti trágyázási terv létrehozása, a trágyázási gyakorlatok trágyázási jegyzékeken keresztüli nyilvántartásba vétele, az időszakonkénti talajelemzés, a kukorica utáni trágyázás a téli időszakban, különös szántási előírások alkalmazása, a szántás előtti trágyázás elmaradása és a hüvelyesek arányát figyelembe vevő trágyázás. Ezen előírások célja a növényi kultúrák igényein alapuló trágyázás, valamint a vízbeli nitrogénveszteségek csökkentése és megelőzése.

(12) Annak érdekében, hogy a kért eltérés alkalmazása ne vezessen az állatállomány növekedéséhez, az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a Hollandia által végrehajtandó cselekvési tervnek megfelelően a trágyatermelés következtében sem a nitrogén-, sem a foszfortartalom nem emelkedik a 2002-es szint fölé.

(13) Ennek megfelelően a kért eltérést jóvá kell hagyni.

(14) E határozatot Hollandia 2006–2009-es cselekvési tervével összefüggésben kell alkalmazni.

(15) Az ebben a határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 91/676/EGK irányelv 9. cikke alapján létrejött nitrátügyi bizottságot felállító ülésen elfogadott véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

*1. cikk*

A Hollandia által a 2005. április 8-i levélben kért eltérést, amelynek célja a szerves trágya tekintetében a 91/676/EGK irányelv III. melléklete (2) bekezdésének bevezető mondataiban és a) albekezdésében előírt szint növelése, az e határozatban megjelölt feltételek mellett engedélyezik.

*2. cikk*

**Fogalommeghatározások**

E határozat alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

a) „legelőgazdaság”: olyan gazdaság, amely trágyázásra alkalmas területének legalább 70 %-a legelő;

b) „legeltetett állatállomány”: marhafélék (a hízóborjak kivételével), juh- és kecskefélék, lovak, szamarak, szarvasok és vízi bivalyok;

c) „gazdaság területe”: a mezőgazdasági termelő által tulajdonolt, bérelt vagy egyéb írásos szerződés alapján irányított terület, amelyen a mezőgazdasági termelő közvetlen igazgatási felelősséggel rendelkezik;

d) „legelő”: olyan állandó vagy időszakos legelőterület, amelyet négy évnél rövidebb ideig alkalmaznak e célra.

*3. cikk*

**Alkalmazási kör**

E határozat egyedi alapon alkalmazandó, tekintettel a legelőgazdaságokra vonatkozó 4., 5. és 6. cikkben meghatározott feltételekre.

*4. cikk*

**Éves engedélyezés és kötelezettségvállalás**

(1) Azon mezőgazdasági termelőknek, akik eltérést kívánnak alkalmazni, éves alapon kérelmet kell benyújtaniuk az illetékes hatóságoknak.

(2) Az (1) bekezdésben említett éves kérelem mellett írásbeli nyilatkozatot kell tenniük az 5. és 6. cikkben előírt feltételek elfogadásáról.

(3) Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell az eltérési kérelmek és a trágyázási jegyzékek közigazgatási ellenőrzését. Amennyiben az (1) bekezdésben említett kérelmek nemzeti hatóságok általi ellenőrzése során az 5. és 6. cikkben előírt feltételek hiánya felmerül, arról értesíteni kell a kérelmezőt. Ebben az esetben a kérelem elutasítottnak tekintendő.

*5. cikk*

**Trágya és műtrágyafélék használata**

(1) A legelőgazdaság területén az egy évben a földeken felhasznált, a legeltetett állatállományból származó szerves trágya mennyisége, beleértve a maguk az állatok révén odakerülő trágyát is, nem haladhatja meg a hektáronkénti 250 kg nitrogént, a (2)–(7) bekezdésben található feltételekre is figyelemmel.

(2) A teljes nitrogénkijuttatásnak összhangban kell állnia az adott növényi kultúra által a talajból szerzett utánpótlással.

(3) Minden gazdaság esetében trágyázási tervről kell gondoskodni a gazdasági terület vetésforgójának és a tárgya, illetve a nitrogén- és foszfátműtrágya tervezett alkalmazásának bemutatásával. Ennek a gazdaságban legkésőbb február 1-jén rendelkezésre kell állnia.

A trágyázási tervnek a következőket kell magában foglalnia:

a) az állatállomány száma, az istálló- és tárolási rendszer leírása, beleértve a rendelkezésre álló szervestrágya-tárolók kapacitását;

b) a gazdaságban termelt szerves trágyában található nitrogén (leszámítva az istállóban és a tároláskor elveszített mennyiségeket), illetve foszfor mennyiségének kiszámítása;

c) minden egyes növényi kultúra vetésforgója és területe, beleértve az egyes földterületek elhelyezkedésének vázlatos térképét;

d) a növényi kultúrák előrelátható nitrogén- és foszforigénye;

e) a vállalkozóknak szállított, a gazdaság területén fel nem használt trágya mennyisége és típusa;

f) a gazdaság területére behozott és ott felhasznált trágya mennyisége;

g) a szerves anyagok ásványosodásából, a hüvelyesekből és a légszennyeződésből származó hozzájárulás kiszámítása, valamint a talaj nitrogéntartalma, amikor a növényi kultúra jelentős mennyiségben kezdi magába szívni azt;

h) az egyes földterületeken (a növényi kultúra és a talajtípus tekintetében egynemű mezőgazdasági parcellák) a trágyából származó nitrogén- és foszforhasználat;

i) a műtrágyából és egyéb trágyázóanyagokból származó nitrogén- és foszforhasználat minden egyes földterületen;

j) a nitrogén- és foszforhasználati rendelkezéseknek való megfelelés értékelése céljából végzett számítások.

A terveket bármely mezőgazdasági gyakorlat megváltoztatásakor legfeljebb hét napon belül felül kell vizsgálni a tervek és az érvényben lévő mezőgazdasági gyakorlatok közötti megfelelés biztosítása érdekében.

(4) A trágyázási jegyzéket minden gazdaságot illetően el kell készíteni, és minden naptári évben át kell adni az illetékes hatóságnak. A jegyzék a következőkből áll:

a) a megművelt terület nagysága;

b) az állatállomány száma és típusa;

c) az állatonkénti trágyatermelés;

d) a gazdaság által behozott műtrágya mennyisége;

e) a gazdaságból kiszállított szervestrágya-mennyiség és a címzett.

(5) Minden, az egyedi eltérésből részesülő legelőgazdaságnak el kell fogadnia, hogy a műtrágyahasználat és a trágyázási jegyzék ellenőrzés tárgyát képezheti.

(6) Legalább négyévente a talaj rendszeres nitrogén- és foszforelemzésére kerül sor minden egyedi eltérésben részesülő gazdaság minden, a vetésforgó és a talajszerkezetek tekintetében egynemű területén.

Az ásványi nitrogén tekintetében, valamint a szerves anyagok ásványosodásából származó nitrogénkijutás felmérésének paramétereit illetően nitrogénelemzésre kerül sor minden legelő szántása után a gazdaság minden egynemű területén.

Az első és második albekezdésben említett elemzésekre vonatkozóan a terület öthektáronkénti elemzése a minimumkövetelmény.

(7) Trágyaszórás tilos a legelő őszi megművelése előtt.

*6. cikk*

**A felszín borítása**

(1) A gazdaság trágyahasználatra alkalmas felszínének legalább 70 %-a fűvel borított kell hogy legyen. Az egyedi eltérésben részesülő mezőgazdasági termelőknek a következő intézkedéseket kell véghezvinniük:

a) homokos és löszös talajon a földet borító füvet és egyéb növénykultúrákat télen a kukorica után művelni kell a lúgozódás lehetőségének jelentős mértékű csökkentése érdekében;

b) a köztes kultúrák nem szánthatóak fel február 1-je előtt, ezzel biztosítva a szántóterület állandó borítását az őszi földalatti veszteségek pótlása és a téli veszteségek korlátozása érdekében;

c) a homokos és löszös talajú legelőt tavasszal kell felszántani;

d) a legelő felszántása után minden talajtípus számára azonnal magas nitrogénigényű növénykultúrát kell biztosítani, a trágyázás alapjául pedig talajelemzést kell végezni az ásványi nitrogént és egyéb, a talajban lévő szerves anyagok ásványosodása során felszabaduló nitrogén becslésére vonatkozó paramétereket illetően;

e) ha a vetésforgó magában foglal hüvelyes vagy egyéb, légköri nitrogént megkötő növényeket, a nitrogénműtrágya alkalmazását ennek megfelelően csökkenteni kell.

(2) A c) ponttól eltérve virághagymák ültetése céljából engedélyezett a legelő őszi szántása.

*7. cikk*

**Trágyatermelési intézkedések**

A nemzeti hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a trágyatermelés sem a nitrogén, sem a foszfor tekintetében nem emelkedik a 2002-es szint fölé.

*8. cikk*

**Felügyelet**

(1) Az illetékes hatóságnak minden település esetében a legelőgazdaságok és az állatállományok, illetve az egyedi eltérésben részesülő mezőgazdasági területek százalékos arányát feltüntető térképet kell készítenie, és azt évente frissítenie.

E térképeket évente át kell adni a Bizottságnak, első alkalommal 2006 második negyedévében.

(2) A felszín alatti vizek, a folyóvizek és a sekély talajvizek mintavételezésének felügyeleti rendszerét mint eltérés tárgyát képező felügyeleti területek hálózatát kell létrehozni és fenntartani.

A legalább háromszáz, egyedi eltérésben részesülő gazdaságot felügyelő rendszernek ki kell terjednie az összes talajtípusra (agyagos, tőzeges, homokos, homokos-löszös), a trágyázási gyakorlatokra és a vetésforgóra. A felügyeleti rendszer összetétele nem változhat e határozat alkalmazási időszaka alatt.

(3) Az egyedi eltérésben részesülő gazdaságokban felmérés és folyamatos tápanyagelemzés szükséges a helyi földhasználat, a vetésforgók és a mezőgazdasági gyakorlatok adatainak biztosítása érdekében. Ezen adatokat a nitrátlúgozódás és a foszforveszteségek mértékére vonatkozó, modell alapú számításokhoz lehet alkalmazni azokon a területeken, ahol évenként és hektáronként legfeljebb 250 kg nitrogént tartalmazó szerves trágyát használnak.

(4) A felügyeleti rendszerhez tartozó gazdaságok sekély talajvizei, felszín alatt vizei, szennyvize és folyóvizei adatokat kell hogy biztosítsanak a gyökér menti területek felől a talajvíz- és felszínivíz-rendszerbe távozó víz nitrogén- és foszforkoncentrációját illetően.

(5) Megerősített vízfelügyeletet kell biztosítani a homokos talajok mezőgazdasági vízellátására vonatkozóan.

*9. cikk*

**Ellenőrzések**

(1) Az illetékes nemzeti hatóságnak az egyedi eltérésben részesülő gazdaságok tekintetében közigazgatási ellenőrzéseket kell véghezvinnie az évente és hektáronként legfeljebb 250 kg nitrogént tartalmazó, legelő állatállományból eredő trágyának, a teljes nitrogén- és foszfátalkalmazás szabványának és a földhasználati feltételeknek a megfelelési vizsgálata érdekében.

(2) A kockázatszámításon, az előző évek ellenőrzéseinek eredményein és a 91/676/EGK irányelv végrehajtására szolgáló jogszabályok véletlenszerű általános ellenőrzéseinek eredményein alapuló vizsgálati tervet kell készíteni.

Az egyedi eltérésben részesülő gazdaságok legalább 5 %-ában egyedi vizsgálatokat kell végezni a földhasználat, az állatállomány száma és a trágyatermelés vonatkozásában.

Az 5. és 6. cikkben meghatározott feltételek tekintetében helyszíni ellenőrzést kell véghez vinni a gazdaságok legalább 3 %-ában.

*10. cikk*

**Jelentéstétel**

(1) Az illetékes hatóságnak a felügyelet eredményeit minden évben át kell adnia a Bizottságnak az értékelési gyakorlatról (ellenőrzések a gazdaságok szintjén, beleértve a közigazgatási és helyszíni ellenőrzések eredményei alapján meg nem felelőnek bizonyult gazdaságokra vonatkozó információkat), valamint a – gyökér menti lúgozódási vizsgálaton, a felszíni- és talajvízminőségen, illetve a modell alapú számításon alapuló – vízminőségváltozásról szóló összefoglaló jelentéssel együtt.

Az első jelentést 2007 márciusában, az azt követőeket pedig minden további év, így 2008, 2009 és 2010 márciusában kell átadni.

(2) Az (1) bekezdésben említett adatokon felül a jelentésnek a következőket kell tartalmaznia:

a) minden, egyedi eltérésben részesülő gazdaságban a trágyázáshoz kapcsolódó adatok;

b) minden állatkategóriában Hollandia és az eltérésben részesülő gazdaságok állatállományának számára vonatkozó tendencia leírása;

c) a nemzeti trágyatermelés tendenciája a trágyában található nitrogén- és foszfáttartalom vonatkozásában;

d) a sertés- és szárnyastrágya tápanyag-kiválasztási együtthatójához kapcsolódó ellenőrzések eredményeinek összefoglalása nemzeti szinten.

(3) Az elért eredményeket a Bizottság figyelembe veszi, tekintettel a holland hatóságok esetleges újabb eltérési kérelmére.

(4) Az eltérésben részesülő legelőgazdaságok irányításával és az irányítás javulásának szintjével kapcsolatos adatok biztosítása érdekében az illetékes hatóságnak minden talajtípus és növénykultúra tekintetében trágyázási és hozamjelentést kell készítenie.

*11. cikk*

**Hatálybalépés**

Ezt a határozatot 2006. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a határozat 2009. december 31-ig marad hatályban.

*12. cikk*

E határozat címzettje a Holland Királyság.

Kelt Brüsszelben, 2005. december 8-án.

*a Bizottság részéről*
Stavros DIMAS
*a Bizottság tagja*